

Mål för det brottsförebyggande arbetet i Motala kommun

Antagna av Kommunfullmäktige 2002-09-23

1. Bakgrund

Samhällsutvecklingen efter andra världskriget har bland annat inneburit en starkt ökad brottslighet. Människors förbättrade materiella levnadsstandard och en förändrad livsstil har medfört en kraftig ökning av antalet brottsfall. Med urbaniseringen har den sociala och informella kontrollen minskat och anonymiteten ökat. Normsystemen har förändrats och familjen och kyrkan har fått en annan roll.

Antalet anmälda brott har mellan åren 1950 och 1995 ökat med närmare 500 %. Samtidigt har andelen upplärda brott mer än halverats under efterkrigstiden. Brottsligheten har delvis ändrat karaktär och nya och allvarigare brottstyper har gett sig till kända. Narkotikabrott, brott med rasistiska förtecken, läktarvåld, ekonomiska brott och en allt grövre professionell brottslighet är bara några exempel.

I Motala är det i synnerhet inom några områden som utvecklingen ter sig särskilt oroande:

□ Alkohol användning bland unga.

Bruket av alkohol går allt längre ner i åldrarna och ökar i takt med stigande ålder. I samband med större helger och t ex vid skolavslutningen blir problemet synligare än annars, då många unga på högstadienivå berusar sig och blir mer eller mindre oförmögna att ta hand om sig själva.

□ Narkotikamissbruket.

Narkotikamissbruket ökar och narkotika i alla dess former finns att få tag på i Motala. Hasch och annan narkotika bjuds ut i stor omfattning, även till barn i så låga åldrar som 13-15 år

□ Den krogrelaterade brottsligheten i Motala Centrum fredag- och lördagskvällar.

Våldsbrott, skadegörelse och störningar i övrigt har länge varit ett problem i centrumkärnan, vilket oroar kommun, landsting och många som verkar i centrum.

□ Brottslighet med inslag av rasism och främlingsfientlighet.

Det finns i Motala en liten, löst organiserad grupp ungdomar i 20-25 års åldern som lyckas attrahera ungdomar i riskzonen för utanförskap. Hot och våld, bland annat i form av klotter och grövre misshandel på senare år, har rasistiska och främlingsfientliga förtecken.

2. Kommunens politik för det brottsförebyggande arbetet

Den traditionella brottsligheten; stölder, bedrägerier, våld och skadegörelse dominerar brottsstatistiken och drabbar människorna i deras vardag och i deras lokala miljö. Brottslighetens orsaker måste därför angripas lokalt där problemen finns. Kommunen måste, i ett organiserat samarbete med polisen och även andra myndigheter på lokal nivå, ta tillvara den kreativitet som finns bland enskilda individer, frivilligorganisationer och näringsliv för att visionen om ett tryggare Motala, som den uttrycks i Motala Framtidsutsikt 2010, ska bli verklighet.

Föräldrar är den viktigaste brottsförebyggande resursen i samhället. För att främja en god utveckling hos barn bör föräldrarna därför ges stöd i sin roll som fostrare och normbildare. Eftersom barns uppväxtmiljöer skiljer sig på olika sätt är det viktigt med särskilda insatser i "riskområden" där t ex den sociala stabiliteten är lägre än i andra områden. I dessa områden har föräldrar allmänt sett en svårare fostrarroll än i andra mer stabila områden. Det är också viktigt med särskilda insatser riktade till "riskgrupper," t ex barn som tidigt uppvisar olika "problembeteenden" eller som har föräldrar med stora sociala problem.

Näst efter föräldrar har skolan den viktigaste rollen när det gäller att förebygga brott. Skolan ska därför understödjas i arbetet med att på olika sätt stärka elevernas sociala integration, upprätta en effektiv vuxenkontroll och ta fram en policy för hur man ska agera t ex när brott begås på skolans område.

Det behövs ett kontinuerligt förebyggande arbetet när det gäller ungdomars användning av alkohol och andra droger. Motala kommun har antagit en alkohol- och drogpolitisk strategi där ett av målen är en uppväxt fri från alkohol och droger.

Med anledning av det allvarliga i narkotikabruk; snabb tillvänjning kopplat till kriminellt beteende bland annat, måste det till insatser för att tidigt upptäcka och stoppa narkotikaförsäljningen och bruket av narkotika.

Det är nödvändigt att lokalt samordna och systematisera arbetet mot rasism och främlingsfientlighet. Skolan, socialtjänsten och fritidssektorn behöver kunskaper och erfarenheter för att, på bred front och tillsammans med andra aktörer i lokalsamhället, hitta verkningsfulla åtgärder på kort och lång sikt. Ungdomar som vill lämna nynazistiska rörelser ska erhålla stöd och hjälp.

Det finns stora variationer mellan olika geografiska områden vad beträffar hur ofta grannar umgås och byter tjänster med varandra och hur stor gemenskap man känner att man har med sina grannar. I områden med svaga sociala nätverk, svag social samhörighet och svag informell social kontroll (i regel i tätbefolkade flerbostadsområden) är det lättare att olika slags problem får tillfälle att slå rot och utvecklas. I dessa områden ska det sociala

nätverket byggas ut och stärkas, då det annars finns stor risk att problemen permanentas och förvärras

Det breda engagemang som finns när det gäller trygghetsskapande åtgärder i Motala Centrum ska tas till vara så att centrumkärnan med dess utbud av service och nöjen blir den attraktiva mötesplats som motalaborna och dess besökare önskar sig.

Det är också nödvändigt med insatser som riktar sig mot speciellt identifierade personer, platser och tider. Bakom en stor del av brottsligheten finns en liten grupp s k ”återfallskriminella”. Framtagande av ett program som även beaktar individens behov av ett socialt nätverk, är därför ett viktigt verktyg som kan få stora positiva effekter på brottsligheten.

Dessa inriktningsmål uttrycker Motala kommuns ansvar för det brottsförebyggande arbetet på lokal nivå och vad målet med verksamheten ska vara. Målen ska också präglade arbetet i kommunens styrelser och nämnder på så sätt att överväganden angående ett förestående besluts effekter på brottsligheten alltid bör göras.

Det brottsförebyggande arbetet kan, liksom det skadeförebyggande arbetet som sker i Safe Community och Agenda 21-arbetet, inbegripas i folkhälsoarbetet enligt en vid definition. Det är därför viktigt att det brottsförebyggande arbetet och den inriktning det ges här sker i överensstämmelse med arbetet inom dessa angränsande områden.

3. Mål för det brottsförebyggande arbetet i Motala

Kommunen ska, i samarbete med andra myndigheter, intresseorganisationer, näringsliv och enskilda

- Öka tryggheten för boende i Motala
- Minska brottsligheten i Motala
- Lindra brottslighetens konsekvenser, d v s minska förekomst av fysiska och psykiska personskador och ekonomiska förluster

4. Det brottsförebyggande arbetets inriktning

Det brottsförebyggande arbetet ska inriktas mot sänkt brottslighet när det gäller

- Våld
Våld med relation till restaurang, krog eller danslokal, våld mot kvinnor, övergrepp mot barn och ungdom samt hot och våld med rasistiska förtecken bland annat.
- Stöld
Snatteri, inbrott i bostad, cykelstölder, stölder i och av motorfordon etc
- Skadegörelse
riktad mot motorfordon, fastighet etc, inkl klotter

Det brottsförebyggande arbetet ska dessutom ha en inriktning som motverkar

- Användning av alkohol och andra droger
i enlighet med den av fullmäktige antagna drogpolitiska strategin för Motala kommun
- Främlingsfientlighet och rasism
Både den som tar sig synliga uttryck och den underliggande intolerans som finns i samhället i stort.
- Mobbning
i alla dess former, i skolan såväl som på arbetsplatsen.

- Återfall i brottslighet
Bakom en stor andel av brottsligheten står en liten grupp personer med en kriminell livsstil som regelbundet återfaller i brott. Framgångsrika insatser för att bryta ett sådant mönster får därför stor effekt på brottsligheten.
- Risken för att unga lagöverträdare utvecklar en kriminell livsstil

5. Ekonomiska förutsättningar

Brottsprevention ingår som en naturlig del i kommunens ordinarie verksamheter. För att det ska kunna bedrivas målmedvetet behövs emellertid resurser för kunskapsinhämtande, framtagande av lokala lägesbeskrivningar seminarier och möten med enskilda, frivilligorganisationer och näringsliv. Särskilda medel behövs också för att stimulera och tillvarata frivilliga krafters engagemang.

För det brottsförebyggande arbetet skall årligen avsättas särskilda medel.

6. Genomförande och uppföljning

Ansvariga för uppföljning av detta program är kommunfullmäktige genom kommunstyrelsen, som har att träffa överenskommelse med polismyndigheten och andra intressenter om hur arbetet ska utformas.

Kommunstyrelsen ska årligen inför kommunfullmäktige redovisa resultaten av det brottsförebyggande arbetet, hur det har bedrivits och hur det har utvecklats.